

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ

- Τμήμα Ψηφιακής Οικονομίας, Επενδύσεων και Ψηφιακών Δεξιοτήτων
- Τμήμα Ψηφιακής Στρατηγικής

Δ/ση: Φραγκούδη 11 και Αλ. Πάντου
Τ.Κ.: 101 63 Αθήνα
Τηλ.: 210 909 8272
E-mail: strategy@mindigital.gr

ΠΡΟΣ:

ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ / ΥΨΗΔ
Γραφείο Νομικών & Κοινοβουλευτικών
Θεμάτων
ke@mindigital.gr
a.kechagioglou@mindigital.gr

Θέμα: Απάντηση επί της υπ' αρ. 1288/19.11.2025 ερώτησης 4 ανεξάρτητων βουλευτών με θέμα: «Εκπαίδευση των πολιτών τρίτης ηλικίας έναντι ψηφιακών απατών και απατών/κλοπών εκ του σύνεγγυς»

Σχετ.:

1. η υπ' αρ. 1288/19.11.2025 Ερώτηση 4 ανεξάρτητων βουλευτών με θέμα: «Εκπαίδευση των πολιτών τρίτης ηλικίας έναντι ψηφιακών απατών και απατών/κλοπών εκ του σύνεγγυς».
2. το υπ' αρ. 38908 ΕΞ 2025/20.11.2025 διαβιβαστικό έγγραφο του Γραφείου Νομικών και Κοινοβουλευτικών Θεμάτων της Υπηρεσίας Συντονισμού του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης.
3. τον ν. 5129/2024 (Α' 124) «Ολοκλήρωση της ψυχιατρικής μεταρρύθμισης» και ειδικά τις διατάξεις του άρθ. 77 «Πιλοτικό πρόγραμμα ψηφιακής εκπαίδευσης και ενδυνάμωσης των ηλικιωμένων και των ατόμων με αναπηρία».
4. την υπ' αριθμό 9836/9-7-2025 (Β' 3569) κοινή απόφαση των υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Εσωτερικών, Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας και Ψηφιακής Διακυβέρνησης με τίτλο «Πιλοτικό πρόγραμμα ψηφιακής ενδυνάμωσης των ηλικιωμένων και των ατόμων με αναπηρία του άρθρου 77 του ν. 5129/2024 (Α' 124)»
5. την υπό στοιχεία 20301 ΕΞ 2021/18-06-2021 απόφαση του Υπουργού Επικρατείας με θέμα: Βίβλος Ψηφιακού Μετασχηματισμού (Β' 2984, ΑΔΑ: ΨΓ4Ε46ΜΤΛΠ-Ι5Λ).

Σε απάντηση της υπ' αρ. 1288/19.11.2025 Κοινοβουλευτικής Ερώτησης των τεσσάρων ανεξάρτητων βουλευτών κ.κ. Αλ. Αυλωνίτη, Κ. Μάλαμα, Γ. Πούλου και Ρ. Χρηστίδου με θέμα: «Εκπαίδευση των πολιτών τρίτης ηλικίας έναντι ψηφιακών απατών και απατών/κλοπών εκ του σύνεγγυς», σας ενημερώνουμε για τα ακόλουθα όσον αφορά τα σχετικά ερωτήματα:

Α) Υπάρχει πρόθεση να δημιουργηθεί ένας κατάλληλος σχεδιασμός, ώστε ο ψηφιακός μετασχηματισμός της χώρας μας να συνυπολογίζει την προστασία των πολιτών τρίτης

ηλικίας, ως μη εξοικειωμένη ομάδα, από διαδικτυακές απάτες και στην νέα τεχνολογική πραγματικότητα;

Ο ψηφιακός μετασχηματισμός της χώρας, όπως προβλέπεται και αποτυπώνεται στην Βίβλο Ψηφιακού Μετασχηματισμού 2020–2025 (σχετ. 5), η οποία αποτελεί το στρατηγικό κείμενο αναφοράς για τον ψηφιακό μετασχηματισμό της χώρας, έχει διαμορφωθεί με γνώμονα την καθολική προσβασιμότητα και συμπερίληψη. Η Βίβλος Ψηφιακού Μετασχηματισμού διαπιστώνει ότι οι πολίτες μεγαλύτερης ηλικίας αποτελούν εν γένει ομάδα χαμηλού επιπέδου ψηφιακών δεξιοτήτων, με ιδιαίτερες δυσκολίες στην ασφαλή χρήση του διαδικτύου και των ψηφιακών υπηρεσιών. Συνεπώς, αναγνωρίζεται ρητά η ανάγκη για ειδικές παρεμβάσεις ψηφιακής υποστήριξης και προστασίας των ηλικιωμένων.

Επιπλέον:

- Συστήνει επανασχεδιασμό όλων των δημόσιων ψηφιακών υπηρεσιών βάσει του καθολικού σχεδιασμού, ώστε να είναι απλές, κατανοητές και προσβάσιμες σε όλες τις ηλικίες.
- Θέτει ως προτεραιότητα την ενίσχυση της ασφάλειας πληροφοριακών συστημάτων, με στόχο την ασφαλή συμμετοχή των πολιτών στην ψηφιακή ζωή.

Συνεπώς, η ψηφιακή στρατηγική της χώρας αναγνωρίζει το πρόβλημα και ενσωματώνει σχετικά μέτρα και πρωτοβουλίες σε συνεργασία και με άλλους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης.

2

Β) Ποια συγκεκριμένα μέτρα θα λάβετε για την εξοικείωση και την εκπαίδευση των πολιτών τρίτης ηλικίας έναντι των ψηφιακών απατών και των απατών/κλοπών εκ του σύνεγγυς, με τα κατάλληλα μέσα για αυτές τις πληθυσμιακές ομάδες;

1. Όπως προαναφέρθηκε, ένα εξαιρετικής σπουδαιότητας μέτρο για την εκπαίδευση των πολιτών τρίτης ηλικίας σε ψηφιακές δεξιότητες και εξοικείωση τους με ζητήματα ασφάλειας κατά την χρήση των ψηφιακών μέσων και τεχνολογιών, αποτελεί το «**Πιλοτικό πρόγραμμα ψηφιακής ενδυνάμωσης των ηλικιωμένων και των ατόμων με αναπηρία**» (σχετ. 3 και 4), που υλοποιεί το Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας σε συνεργασία με το Εθνικό Δίκτυο Υποδομών Τεχνολογίας και Έρευνας (ΕΔΥΤΕ Α.Ε. – GRNET S.A.), εποπτευόμενο του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης φορέα. Το πρόγραμμα αναμένεται να εκπαιδεύσει (i) 3.600 ηλικιωμένους σε βασικές ψηφιακές δεξιότητες σε συνεργασία με τους δήμους της χώρας (σε 120 Κόμβους Ψηφιακής Ενδυνάμωσης Ηλικιωμένων) και (ii) 2.800 άτομα με αναπηρία (σε 80 Κόμβους Ψηφιακής Ενδυνάμωσης Ατόμων με Αναπηρία). Το πρόγραμμα κατάρτισης της πρωτοβουλίας (curriculum) βασίζεται στο Ευρωπαϊκό Πλαίσιο για τις Ψηφιακές Ικανότητες των Πολιτών (DigComp) και στις πέντε (5) θεματικές περιοχές - κατηγορίες ψηφιακών δεξιοτήτων που αυτό περιλαμβάνει. Μια εκ των πέντε θεματικών περιοχών είναι και η ασφάλεια. Οι άλλες τέσσερις είναι: i) Γραμματισμός πληροφοριών και δεδομένων, ii)

Επικοινωνία και συνεργασία, iii) Δημιουργία ψηφιακού περιεχομένου και iv) Επίλυση προβλημάτων.

Συνεπώς οι συμμετέχοντες ηλικιωμένοι πολίτες θα εκπαιδεύονται σε ζητήματα ασφάλειας μεταξύ των οποίων και σε ζητήματα χρήσης με ασφαλή τρόπο κρίσιμων ψηφιακών εφαρμογών και αποφυγής απάτης.

2. Ένα ακόμα σημαντικό μέτρο προς την κατεύθυνση της προστασίας των πολιτών, και δη των ευάλωτων ομάδων όπως είναι οι ηλικιωμένοι, κατά την χρήση ψηφιακών υπηρεσιών, αποτελεί η προβλεπόμενη εφαρμογή του σχεδιασμού **mobile-first** για υπηρεσίες όπως το [gov.gr Wallet](https://gov.gr/Wallet). Ο σχεδιασμός mobile-first σχετίζεται με την εφαρμογή σε κινητές συσκευές απλής, γρήγορης και ευανάγνωστης εμπειρίας (βασικό περιεχόμενο, καθαρά κουμπιά/μενού, γρήγορη φόρτωση και προσαρμοστικότητα), στοιχεία που συμβάλλουν περαιτέρω στην μείωση των σφαλμάτων, στην ασφαλέστερη ταυτοποίηση των χρηστών και στην ευχρηστία ειδικά από τις προαναφερθείσες ομάδες πολιτών με χαμηλές ψηφιακές δεξιότητες.

Γ) Υπάρχει πρόθεση να συμπεριληφθούν και αναδυόμενες τεχνολογίες, όπως η πειστική χρήση εικόνων, ήχων, προσώπων (deepfakes), ομιλιών και άλλων μέσων με την χρήση τεχνητής νοημοσύνης;

Οι αναδυόμενες τεχνολογίες και δη η Τεχνητή Νοημοσύνη συμπεριλαμβάνονται ως αναπόσπαστο μέρος του στρατηγικού σχεδιασμού για τον ψηφιακό μετασχηματισμό της χώρας. Ειδικά ως προς την Τεχνητή Νοημοσύνη, προβλέπεται:

- α) η αξιοποίηση της Τεχνητής Νοημοσύνης σε δημόσιες υπηρεσίες,
- β) η ανάγκη ενημέρωσης και εκπαίδευσης των πολιτών για τους κινδύνους που προκύπτουν από τη μη αξιόπιστη και δεοντολογική χρήση της ή τις εσφαλμένες εκροές της ('deepfake', 'hallucinations'),
- γ) η διαμόρφωση πολιτικών για την υπεύθυνη χρήση της σε τομείς της κοινωνίας και της οικονομίας.

Σημειώνεται ότι στην αναβαθμισμένη έκδοση [DigComp 3.0](#) του Ευρωπαϊκού Πλαισίου για τις Ψηφιακές Ικανότητες των Πολιτών που εκδόθηκε στις 27 Νοεμβρίου 2025, η Τεχνητή Νοημοσύνη και η Κυβερνοασφάλεια αποτελούν νέα και κατά προτεραιότητα στοιχεία: η κατανόηση της Τεχνητής Νοημοσύνης και των συστημάτων της, οι περιορισμοί και οι κίνδυνοι που την περιβάλλουν, η αξιολόγηση των αποτελεσμάτων, η ιδιωτικότητα και τα δικαιώματα των πολιτών, ενσωματώνονται ως οριζόντια γνώση και στα 21 πεδία ικανοτήτων του Πλαισίου. Η δε Κυβερνοασφάλεια αναβαθμίζεται σε κεντρική προτεραιότητα του Πλαισίου (Περιοχή 4 «Ασφάλεια») με περισσότερα μαθησιακά αποτελέσματα για προστασία συσκευών, δεδομένων, ιδιωτικότητας και ψηφιακής ταυτότητας: αναγνώριση απειλών (phishing, social engineering),

ασφαλείς ρυθμίσεις λογαριασμών και συσκευών, κατάλληλη αντίδραση σε περιστατικά, ώστε οι πολίτες να συμμετέχουν με ασφάλεια και υπευθυνότητα στην ψηφιακή ζωή.

Δ) Υπάρχει πρόθεση για τη δημιουργία ενημερωτικής καμπάνιας προς τους πολίτες τρίτης ηλικίας, η οποία θα είναι προσβάσιμη και θα διαχέεται με όλα τα διαθέσιμα οπτικοακουστικά μέσα και σε όλα τα κανάλια πληροφόρησης, αλλά και δια ζώσης (κατά τόπο εκπαιδευτικά σεμινάρια ή σε Κόμβους Ψηφιακής Ενδυνάμωσης Ηλικιωμένων/ΚΑΠΗ/κατ'οίκον), ώστε να ενημερωθούν όσο περισσότερο είναι δυνατόν έναντι των διαδικτυακές απάτες και των απατών/κλοπών εκ του σύνεγγυς;

Το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης μέσω της [Εθνικής Συμμαχίας για τις Ψηφιακές Δεξιότητες και την Απασχόληση](#) που λειτουργεί στην Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων και Ψηφιακής Διακυβέρνησης, αναδεικνύει όλες τις πρωτοβουλίες που αφορούν σε δράσεις ενημέρωσης ανεξάρτητα από τον φορέα προέλευσης. Στο πλαίσιο αυτό έχει προχωρήσει και συνεχίζει να προχωρά σε δράσεις ενημέρωσης και πληροφόρησης για το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο για τις Ψηφιακές Ικανότητες των Πολιτών - DigComp, με έμφαση στα θέματα Τεχνητής νοημοσύνης και Κυβερνοασφάλειας τόσο προς τους πολίτες, όσο και προς φορείς που σχετίζονται με την ανάπτυξη - αναβάθμιση των ψηφιακών δεξιοτήτων. Παράλληλα το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης μέσω της Εθνικής Αρχής Κυβερνοασφάλειας στο πλαίσιο της Ψηφιακής Δεκαετίας συντονίζει πρωτοβουλία για τη σύσταση Κοινοπραξίας Ευρωπαϊκής Ψηφιακής Υποδομής και σχετικού πολυκρατικού έργου με θέμα την ανάπτυξη των ψηφιακών δεξιοτήτων κυβερνοασφάλειας τόσο για το γενικό πληθυσμό όσο και τους επαγγελματίες ΤΠΕ.

**Ο Γενικός Γραμματέας Πληροφοριακών
Συστημάτων και Ψηφιακής Διακυβέρνησης**

Δημοσθένης Αναγνωστόπουλος

Εσωτερική Διανομή:

1. Γραφείο Υπουργού Ψηφιακής Διακυβέρνησης
2. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Πληροφοριακών Συστημάτων & Ψηφιακής Διακυβέρνησης
3. Προϊστάμενο Γενικής Διεύθυνσης Ψηφιακής Διακυβέρνησης
4. Διεύθυνση Ψηφιακής Στρατηγικής